



Koning Lodewijk Napoléon, Eerste Koning van Holland in Voorthuizen



Inleiding

Koning Lodewijk Napoléon, Eerste Koning van Holland in Voorthuizen

Lodewijk Napoléon Bonaparte (1778-1846) bijgenaamd Lodewijk de Goede was de jongere broer van keizer Napoléon I en de vader van de latere Franse keizer Napoléon III.

In 1806 werd hij op last van zijn broer Napoléon koning van Holland. Vele historici beschouwen hem eigenlijk niet als een zelfstandig vorst, maar louter als een gekroonde gouverneur, in dienst van de echte machthebber Napoléon I. Als gevolg van het volgen van zijn eigen koers in het belang van het Koninkrijk Holland moest hij als gevolg van conflicten met zijn broer in 1810 aftreden, waarop het Koninkrijk Holland werd geannexeerd door Frankrijk.

Koning met een ' sociaal hart'

De koning van Holland, aanvankelijk door zijn onderdanen gezien als louter een zetsbaas van Napoléon, maakte zich snel geliefd onder het volk door zijn betrokken optreden bij rampen, waarin hij werd nagevolgd door alle Nederlandse staatshoofden die na hem kwamen.

Geschiedenis

Amersfoort via Voorthuizen naar Apeldoorn.

Wie op straat gevraagd wordt wie de eerste koning van Nederland was zal hoogstwaarschijnlijk Willem I noemen, de zoon van de vroegere stadhouder Willem V die aan de in ons land binnenvallende Franse troepen wist te ontkomen. We kregen toen de Bataafse Republiek maar vanaf 1806 werd ons land op last van Napoleon Bonaparte, het Koninkrijk Holland met als koning zijn broer Lodewijk Napoleon Bonaparte (bijgenaamd 'de Lamme Koning' en 'Lodewijk de Goede').

Onze eerste koning was niet eens zo slecht. Hij interesseerde zich oprecht voor ons land en voor de mensen, nam veel maatregelen die zelfs ten dele tegen de zin van zijn broer waren en liet zo zoveel mogelijk



Voorthuizen vanaf de Goorderheugel

overal zien. Geen fouten dus? Natuurlijk wel want Lodewijk Napoleon had een gat in zijn hand, woonde dan hier, dan daar, smeet met geld en werd uiteindelijk 'af gerveerd door zijdeur' want zijn broer raakte steeds ontevredener over zijn beleid. Zo verweet de keizer Lodewijk de Nederlandse belangen telkens te laten prevaleren boven de Franse. Zomer 1809 vertrok Lodewijk op last van zijn broer met lood in de schoenen naar Parijs, waar hij na maandenlang geruzie met Napoleon uiteindelijk een traktaat moest slikken waardoor het Koninkrijk Holland bezuiden de rivieren werd ingelijfd bij Frankrijk. Teleurgesteld keerde Lodewijk later terug naar zijn onderdanen, maar niet voor lang, want Franse 'waarnemingstroepen' trokken nog datzelfde jaar op naar de steden in het westen van Holland. Lodewijk begreep dat de zaak verloren was en trad af ten gunste van zijn zoontje Napoleon Lodewijk en vluchtte vervolgens naar Wenen. Nederland werd vervolgens ingelijfd bij het Franse keizerrijk.

In die korte tijd dat Lodewijk Napoleon zich koning van ons land mocht noemen leerde hij onze taal en maakte reizen door ons land. Gretig zoog hij de verkregen informatie in zich op en eenmaal thuis gekomen schreef hij lange rapporten over de voor ons land noodzakelijke verbeteringen in onder meer de landbouw, handel, hygiëne, medische zorg, dijkbouw en waterwegen.

Op doorreis door het ambt

Zeker vijfmaal werd hij officieel binnen de grenzen van het ambt Barneveld gesignaleerd; vier keer in Voorthuizen en een-

maal in Barneveld zelf. Dat had natuurlijk te maken met het feit dat 'Het Loo' door de koning als favoriet paleis werd beschouwd. Hij heeft zelfs even overwogen om daar zijn permanente residentie van te maken. Hoe vaak de koning anoniem en dus incognito, in werkelijkheid door Voorthuizen reed, is niet bekend. Het aantal passages kan wel eens hoger zijn geweest.

De eerste keer dat hij bewust in Voorthuizen halt hield was op 20 mei 1807. Eerder die maand was de wet van 13 april 1807 vastgesteld waarbij de steden en dorpen in ons land in departementen werden ondergebracht. Voorthuizen viel, evenals de overige dorpen in het toenmalige ambt, onder het eerste kwartier van het departement Gelderland met als hoofdplaats Arnhem. Een korte aantekening van gemeentebode en amateurhistoricus Hendrik Bouwheer en een vermelding in het resolutieboek van het ambt Barneveld vormen het bewijs dat de koning daadwerkelijk in Voorthuizen is uitgestapt. Het bezoekje was klaarblijkelijk van tevoren aangekondigd.

Op 16 mei besloot het ambtsbestuur om de koning, tijdens zijn aanstaande doortocht door Voorthuizen, 'na verkregen audiëntie te complimenteren en de belangen van het ambt aan te bevelen'.

Van een eventuele condoleance met het overlijden van zijn zoontje werd geen gewag gemaakt; misschien viel dat destijds wel onder het begrip complimenten... Bij die gelegenheid schonk hij de kerk van Voorthuizen een geldbedrag van f. 500,- waarmee mogelijk de diaconie werd begunstigd en zo de armenzorg werd gesteund. Op 20 en 23 september 1808

trok Lodewijk Napoleon met zijn gevolg opnieuw door Voorthuizen en wisselde er van paarden. De kerk moet toen opnieuw – of het bij beide gelegenheden plaatsvond weten wij niet – een vorstelijk douceurtje hebben ontvangen. De vierde keer dat de koninklijke stoet officieel in Voorthuizen halt hield was op 30 december 1809 ter gelegenheid van de feestelijke opening van de weg Amersfoort-Apeldoorn. Ter gelegenheid van die belangrijke gebeurtenis schonk hij opnieuw f. 500,- aan de kerk van Voorthuizen. In de kerkenrekening staat de volgende post: 'Ontfangen van Lodewijk Napoleon, Koning van Holland tot een liefdegift voor de kerk f. 500,-', en even verder, credit geboekt: 'Bijde 't geld van de koning bevonden zich twee looije guldens f. 2,-' Humor van onze vorst of een soort wisseltruc van zijn thesaurier die de twee echte guldens in zijn zak kon steken?

Mede door de bestrating van de eeuwenoude weg Amersfoort-Apeldoorn die in 1809 op zijn initiatief gereed kwam, kreeg het dorp Voorthuizen een grote impuls om uit te groeien tot het dorp wat het nu is. Handel en toerisme groeiden in de 19de eeuw, een trend die zich ook in de 20ste eeuw zou doorzetten. Dat alles vanwege die drukke weg die de west en de oost-Veluwe met elkaar verbond. Thans wordt druk gewerkt aan twee omleidingen die de verkeersdrukte door het centrum van Voorthuizen moet terugdringen maar iedereen in het dorp realiseert zich wel dat de welvaart van het dorp er zonder die weg nooit zou zijn geweest. Lodewijk Napoleon speelde hierin een belangrijke rol. Zijn betoonde sociale bewogenheid met onze streek onderstreept nog eens de rol die hij als onze koning wilde spelen.

Verrassend Verleden

Lodewijk Napoléon wisselde van paarden in 'Verrassend Voorthuizen'

Koning Lodewijk Napoléon heeft er onder meer voor gezorgd dat het zandpad Amersfoort-Apeldoorn beklinderd werd.



Utrechts Deventersch posthuys' Zandbergen'





De Franse lelie heeft nog steeds een prominente plaats in Voorthuizen

Stichting Napoléon in Voorthuizen ofwel Stichting NiVo

In het voorjaar van 2018 is de Stichting NiVo opgericht.

De stichting heeft ten doel:

- het in leven houden van het gedachtegoed van wijlen Koning Lodewijk Napoléon.
- het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- * een (stand)beeld op te richten. Dit (stand)beeld is een toeristische, culturele bezienwaardigheid in Voorthuizen en zal een positieve impuls hebben op de vrijetijdseconomie.
- * Jaarlijks een “Napoléon onderscheiding” uit te reiken aan een inwoner of organisatie die zich op sociaal gebied verdienstelijk heeft gemaakt voor een inwoner(of organisatie) van Voorthuizen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de toekenning van de onderscheiding.
- * personen incidenteel te ondersteunen met middelen in geld of natura

(Stand)beeld

In Voorthuizen is de Franse lelie verbonden in straatwerk op het Plein en het hekwerk langs de Hoofdstraat. Juist het straatwerk is uniek omdat Lodewijk Napoleon er voor gezorgd heeft dat de weg van Amersfoort naar Apeldoorn bestraat werd. De lelie komt ook terug in de dorpsvlag van Voorthuizen in vorm en kleur. Daar zou een beeld bij moeten komen. Er ligt een duidelijke band met Frankrijk. Het waarom wordt hier nader uitgelegd.

Waarom een beeld ?

In de eerste plaats heeft een beeld een historische-educatieve waarde.

Het is duidelijk dat Koning Lodewijk Napoléon van grote waarde is geweest voor Nederland.

Naast zijn maatschappelijke betrokkenheid had hij ook oog voor de economie.

De weg Amersfoort-Apeldoorn is dankzij deze Eerste Koning van Holland verhard hetgeen tot meer economische bloei leidde waarbij ook Voorthuizen profiteerde.



Voorthuizen is als entree van de Veluws van grote toeristische waarde

Bij het standbeeld zal ook een plaquette worden geplaatst waarbij wordt uitgelegd wie deze Eerste Koning van Holland was en zijn betekenis voor Nederland alsmede voor Voorthuizen.

Toerisme & recreatie

Voorthuizen is als 'entree van de Veluwe' van grote toeristische waarde.

De vele vakantieparken en campings trekken in het seizoen duizenden verblijfstoeristen. Een karakteristiek standbeeld van Koning Lodewijk Napoléon die vele korte momenten in Voorthuizen verbleef zal een aantrekkingskracht hebben op bezoekers.

Zoals het bronzenbeeld van de Nachtwacht op het Amsterdamse Rembrandtsplein een bijzondere foto-plek biedt zal ook het beeld van Lodewijk Napoléon in het centrum van Voorthuizen een aantrekkingskracht op recreanten vormen.

De stichting NiVo heeft in 2018 gesprekken gevoerd met meerdere toonaangevende kunstenaars en beeldhouwers.

We hebben als bestuur van stichting NiVo de voorkeur uitgesproken voor een bronzen beeld. Koninklijke beelden zijn over het algemeen van brons en heeft wat meer uitstraling en allure.

Na rijp beraad is de stichting NiVo van mening dat Lotta Blokker (www.lottablokker.com) de meest geschikte kandidaat is om het beeld vorm te geven.

Sociaal maatschappelijke functies

Koning Lodewijk Napoleon; Lodewijk de Goede...

Stichting NiVo – Stichting Napoleon in Voorthuizen – is opgericht in 2018.

Zoals eerder vermeld is het doel van de stichting:

- Het in leven houden van het gedachtengoed van wijlen Koning Lodewijk Napoleon;
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Verwezenlijking van deze doelen, onder andere door een sociaal maatschappelijke functie: het incidenteel ondersteunen van personen met middelen in geld of in natura. Binnen het bestuur is een commissie die bezighoudt met dit onderliggende doel. De stichting wil een bijdrage leveren aan

de Maatschappelijk belang binnen Voorthuizen. Lodewijk Napoleon werd niet voor niets 'de Lamme Koning' en 'Lodewijk de Goede', genoemd.

Deze 'goedheid' willen wij als Stichting voortzetten binnen de gemeenschap van Voorthuizen, voor hen die buiten hun schuld in de problemen zijn gekomen een bijdrage te schenken. Om onze doelen te kunnen verwezenlijken willen wij een Fonds oprichten, waarin ondernemers, maar ook overige Voorthuizenaren (en omliggende dorpen) hun bijdrage kunnen leveren. Dit kan door middel van gelden, maar/en ook in natura.

Denk daarbij aan sponsoring van de Stichting door middel van een financiële bijdrage.

Maar ook materiele zaken als diensten en middelen;

- Dienstverlening door vrijwilligers in de vorm van – bijvoorbeeld – tuinwerkzaamheden; klussen in en om het huis en dergelijke.
- Geschonken middelen in de vorm van
 - bijvoorbeeld – materiele zaken als 'witgoed', vervoersmiddelen, recreatie
 - weekendje weg op een vakantiepark – of andere materiële zaken.

Deze middelen willen wij eenmaal per jaar 'schenken' aan een of meerdere inwoners van de Voorthuisense gemeenschap. (selectie/keuze van deze personen nader te bepalen door bestuur). Dit alles om het gedachtengoed van wijlen Koning Lodewijk Napoleon in ere te houden!

Colofon:

Bestuur Stichting Napoléon in Voorthuizen, stichting NiVo.
e-mail: info@stichtingnivo.nl

Bestuur:

Piet Langeweg, voorzitter,
initiatiefnemer en aanjager
Jan Overeem, *secretaris*
Harry Klein Obbink, *penningmeester*
Cor Wiesnekker, *initiatiefnemer en aanjager*
Gert van den Hul, *publiciteit*
Wilco de Jong, *Go Barneveld*

Beschermheer:

Gerjan Crebolder (*voormalig gemeente-archivaris/historicus van de gemeente Barneveld*)

Comité van Aanbeveling

Camille Oostwegel, *honoraire consul voor Frankrijk*
Gerard van den Tweel, *ondernemer*
Ab Roos, *Ondernemers Vereniging Voorthuizen*
Jan Joosten, *Barneveldse Middenstands Vereniging (BMV)*
Alard Fledderus, *voormalig wethouder van de gemeente Barneveld*